

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 5 listopada 2009 r.

Druk nr 707

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu my, niżej podpisani senatorowie,
wnosimy projekt uchwały

**w sprawie uczczenia pamięci wielkiego poety Juliusza Słowackiego
w Jego 200. rocznicę urodzin i 160. rocznicę śmierci.**

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniamy
senator Janinę Fetlińską.

(-) Piotr Łukasz Andrzejewski	(-) Bronisław Korfanty
(-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk	(-) Norbert Krajczy
(-) Lucjan Cichosz	(-) Waldemar Kraska
(-) Władysław Dajczak	(-) Krzysztof Majkowski
(-) Wiesław Dobkowski	(-) Adam Massalski
(-) Jan Dobrzyński	(-) Władysław Ortyl
(-) Janina Fetlińska	(-) Bohdan Paszkowski
(-) Stanisław Gogacz	(-) Stanisław Piotrowicz
(-) Henryk Górski	(-) Zdzisław Pupa
(-) Tadeusz Gruszka	(-) Sławomir Sadowski
(-) Witold Idczak	(-) Tadeusz Skorupa
(-) Kazimierz Jaworski	(-) Wojciech Skurkiewicz
(-) Stanisław Karczewski	(-) Grzegorz Wojciechowski
(-) Maciej Klima	(-) Stanisław Zając
(-) Stanisław Kogut	

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie uczczenia pamięci wielkiego poety Juliusza Słowackiego
w Jego 200. rocznicę urodzin i 160. rocznicę śmierci

Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 200. rocznicę urodzin oraz 160. rocznicę śmierci Juliusza Słowackiego postanawia uczcić Jego pamięć jako wieszczą narodowego, którego dzieła stały się chlubą polskiej kultury.

Poezja Juliusza Słowackiego ma uniwersalny i ponadczasowy charakter, polską kulturę i tradycję łączy z cywilizacją antyczną – grecką i łacińską.

Według poety najwyższe wartości to prostota, pokora i ofiara, a najważniejsze zadanie to patriotyzm przejawiający się w tworzeniu siebie doskonalszego po to, by godnie i mądrze wspomagać naród.

Zgodnie z duchem epoki i ówczesną sytuacją narodu polskiego, poeta podejmował w swej twórczości problemy związane z walką narodowo-wyzwoleńczą, patriotyzmem, przeszłością Polski i Polaków.

Jego utwory wyróżniają się mistycyzmem, wspaniałym bogactwem wyobraźni, poetyckich przerośni i języka.

Jako liryk Juliusz Słowacki zasłynął pieśniami odwołującymi się do orientu, źródeł ludowych i słowiańszczyzny.

Poeta pojmował historię jako proces doskonalenia się ludzkości w celu realizacji boskiego ideału. Uznawał konieczność cierpienia, ofiary i czynu w życiu indywidualnym i zbiorowym.

Utwory Juliusza Słowackiego stały się duchową inspiracją dla wielu pokoleń polskich twórców i Polaków walczących o niepodległość ojczyzny.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do środowisk wychowawczo-oświatowych i naukowych z apelem o popularyzowanie postaci i zasług tego wielkiego Polaka – poety, wieszczą narodowego i patrioty.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

UZASADNIENIE

Juliusz Słowacki urodził się 4 września 1809 r. w Krzemieńcu. Został wychowany w środowisku elity inteligentnej i intelektualnej. Ukończył prawo na Uniwersytecie Wileńskim.

W roku 1829 wyjechał do Warszawy, gdzie pracował jako aplikant w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Jako jedyny z wielkich poetów romantycznych był przez pewien czas obserwatorem powstania listopadowego. Jeszcze w czasie powstania wyjechał z misją dyplomatyczną do Londynu, a po jej zakończeniu osiedlił się w Paryżu, gdzie w 1832 r. wydał zbiór młodzieńczych utworów z okresu warszawskiego, w którym pokazywał świat przeżyć wybitnych jednostek: skłócenie ze światem i zamknięcie się w kręgu problemów własnego wnętrza, problematykę zemsty, zdrady, występku - romantyczny „ból istnienia”.

Środowisko paryskiej emigracji popowstaniowej niechętnie przyjęło jego „Poezję”, gdyż nie do zaakceptowania był jego indywidualistyczny model romantyzmu.

Krytykowany i osamotniony krótko po wydaniu „Poezji” wyjeżdża do Genewy, rozpoczynając kilkuletni okres podróży do: Rzymu, Neapolu, Grecji, Egiptu, Palestyny. W końcu 1838 r. powraca do Paryża, gdzie pozostaje już do końca życia.

W czasie pobytu w Szwajcarii tworzy Słowacki wielkie dramaty romantyczne, w których dominują refleksje nad historią oraz aktualną sytuacją polityczną. Należy do nich przede wszystkim „Kordian”, w którym próbuje zrozumieć własną generację oraz przyczyny upadku powstania listopadowego. Problematyka patriotyczna i narodowa splata się w utworze z problematyką egzystencjalną. W okresie szwajcarskim powstają jeszcze dwa dramaty „Horsztyński” i „Balladyna” - baśń polityczna na temat władzy, osnuta na legendarnych dziejach narodu. Piękno alpejskiej przyrody staje się inspiracją wielu liryków z tego okresu.

Podróż na Wschód owocuje poezją, prozą poetycko i literacko kształtowaną epistolografią. Jest to nie tylko podróż w przestrzeń egzotycznej przyrody, ale także wyprawa w czasie: ku bohatersko walczącej Grecji („Grób Agamemnona”), ku dawnym władcom Egiptu („Rozmowa z piramidami”), w stronę Chrystusa i Nowego Testamentu („Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu”). Podróż ta uświadomiła poecie przemijanie i kruchość ludzkiego życia („Hymn Smutno mi Boże”), budziła refleksje na temat podobieństw różnych narodów, utwierdzała w typowym dla polskich emigrantów przekonaniu o skazaniu ich przez los na samotność, wieczną tułaczkę i niemożność powrotu do Ojczyzny.

Pojawiają się wówczas utwory będące pesymistycznymi prognozami przyszłości i stylizowane na biblijną przypowieść: „Anhelli” o sybirskim losie Polaków, „Lilla Weneda” - dramat z tragiczną wizją narodu. W utworach tych pojawiają się sygnały nowej postawy wobec życia i historii.

Kres romantycznego indywidualizmu, przewyciężenie byronowskiego bohatera, zafascynowanego własną samotnością, odnajdujemy w „Beniowskim”. Poeta określa siebie jako przewodnika narodu w czekającej naród koniecznej wielkiej przemianie.

Znajomość z mistykiem Andrzejem Towiańskim umacnia dojrzewającą wcześniej zmianę. Za najwyższe wartości uznaje teraz Słowacki: prostotę, pokorę, ofiarę (wiersz programowy „Tak mi Boże dopomóż”), za zadanie: tworzenie siebie doskonalszego, by godnie i mądrze wspomagać naród. Poprzez wybitne mistyczne dramaty: „Ksiądz Marek”, „Sen srebrny Salomei”, w których historiozofii pojawi się idea zniszczenia i śmierci dla postępu, dochodzi do wykrystalizowania się systemu myślowego zwanego przez poetę filozofią genezyjską. Słowacki wyłożył go w poetyckim traktacie „Genezis Ducha”.

Mimo iż Słowacki żył zaledwie 40 lat, jego twórczość literacka była obfita i różnorodna. Pozostawił 13 dramatów, blisko 20 poematów, setki wierszy, listów oraz jedną powieść. Stworzył też spójny system filozoficzny, który nazwał filozofią genezyjską.

Juliusz Słowacki od młodych lat przekonany był o swoim geniuszu oraz przeznaczeniu do roli przewodnika narodu. Zdaniem poety, istnieją dwie drogi do poznania absolutu. Pierwsza to poznanie naukowe, które jest tylko częściowe i wymaga zimnych, długotrwałych badań. Druga to objawienie, które natychmiast zapewnia wiedzę o wszechświecie. Objawienie staje się jednak udziałem jedynie jednostek wybitnych – stąd przekonanie, iż owe wybrane jednostki (natchnieni poeci) powinni przyjmować rolę duchowego przewodnika narodu.

Niesamowitym spełnionym prorocstwem Słowackiego stał się wiersz „Pośród niesnasków Pan Bóg uderza”, który wielokrotnie był przywoływany przez Jana Pawła II.

Juliusz Słowacki zmarł 3 kwietnia 1849 r. w Paryżu i został pochowany na paryskim Cmentarzu Montmartre, gdzie spoczywał do 14 czerwca 1927 r.

Na polecenie marszałka Józefa Piłsudskiego w 1927 r. prochy Słowackiego zostały przewiezione do Polski. Jego trumna płynęła z Gdańska do Krakowa na pokładzie statku „Mickiewicz”, który zatrzymywał się po drodze w portach rzecznych, gdzie miejscowa ludność składała hołd wieszczowi.

28 czerwca tegoż roku na dziedzińcu zamku na Wawelu odbyła się uroczysta ceremonia pogrzebowa. Prochy Juliusza Słowackiego zostały złożone obok Adama Mickiewicza w Krypcie Wieszczów Narodowych w Katedrze na Wawelu.

Józef Piłsudski wypowiedział wtedy znaczące słowa: „W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam Panom odnieść trumnę Juliusza Słowackiego do krypty królewskiej, bo królom był równy”.

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u

---